

A Sombbrero-ködtől az Omega Centauriig III.

A Vörös-tenger partja volt a harmadik helyszín a Sinai-félszigeten, ahol észleltem. Ez sem éppen csúnya vidék. A nappali verőfényben kegyetlenül felforrósodnak a vörös hegyek. Terméketlen láncolataik között hullámszik a Vörös-tenger. A víztükör alatt egészen más világ fogad. A hús kékségben Földünk egyik leggazdagabb élővilága tenyészik.

A társaságnak volt néhány bűvészemüvege — egymás kezéből téptük ki ezeket, hogy minél többet láthassunk a vízi világból. Sárga, kék, piros és fehér korallerdők, vízirózsa-rengetegek papagájhalakkal, langusztákkal és mindenféle más csodahalakkal kápráztattak el minket, botcsinálta bűvárokat. Sikerkült felkutatnom egy kétnázásos polipot is, de nem barátkoztunk túlságosan össze.

Két felejthetetlen napot töltötünk a parton. Nappal elég nagy volt a pára meg a por a levegőben, így megérkezésük nem fűttem túlzó reményeket a csillagászokhoz. Am éjszakára, különösen hajnal felé, kitisztult a levegő, és a határmag-nitúdó még itt a tengerszinten is leszállt valamivel 7^m alá.

Az előzőekben már írtam a déli égbolt Magyarországról nem látható szépségeiről. Két ragyogó gömbhalmazt nem említettem. Az NGC 6541 a Déli Koronában az M 13 tündöklőbb hasornása lehetne. 80/840-es Zeiss-refraktoromban olyan volt, ahogy a nagykönyvben "gömbhalmaz" címszó alatt meg vagy írva. 40-szeres nagyítással szép, kerek, a közepe felé szabályosan fényesedő parázs; 131-szeressel a magvidék foltosan izzott, peremén csillagok túhegnyiszikráival.

Az NGC 6723 a Nyilas és a Déli Korona érintkezésénél egy hatalmas, az előzőnél sokkal lazább gömbhalmaz. Nagy nagyítással jól látszóttak a legfényesebb, kb 12^m -s halmaztagok.

Természetesen sok tőlünk is látható objektumot is megnéztem. Ilyen kis műszertől alig várt látványt nyújtottak. Például a Kígyótartó déli gömbhalmazai, az M9, M107 és M19 sokkal jobbak voltak, mint ahogy a mélyég-észlelők "bibliájában", Mallas 10 cm-es refraktorával jellemzi őket; ugyanis nagy nagyításokkal valamennyi kissé felbonthatóknak bizonyult.

Ez arra int, hogy a mélyég megfigyeléseknél milyen fontos szerepe van a földrajzi helyzet mellett a légköri körülményeknek. Sajnos, Földünkön egyre kevesebb a "sötét hely", ahova az amatőr elbújhatna egy arasznyi távcsővel, bámészkodni az Univerzum romlatlan szépségén.

Ritka élmény volt pl. egy közönséges 7x50-es binokulárral végigpásztázni a Tejutat. A Hattyú gazdag csillagmezőtől le egészen a Galaktika centrumáig, ahol csillagokkal keveredtek az ide-oda indázó gázörvények és a por sötét ösvényei. Túlracionalizált világunkban számomra az ilyen, kissé misztikus élmény, a "Világegész" lehelete pontosan az, ami engem megfog az amatőrökösben.

Talán itt már illő lesz beszámolótam befejeznie, hisz minden élményemet úgysem tudom (és minek is?) leírni.

Hogy a címben szereplő Sombbrero-galaxisról se feledkezze meg: naná hogy látszott a híres sötét porösvény 8 cm-es távcsővemben! Talán ez lehetett a legkisebb műszer, amellyel emberi szem valaha is megpillantotta. Kövezzenek meg érte, de látszott...

BABCSÁN GÁBOR